

Bisschoppenconferentie van België

Guimardstraat 1 – B-1040 Brussel

Conférence épiscopale de Belgique

rue Guimard 1 – B-1040 Bruxelles

Brief van de bisschoppen bij Allerheiligen en Allerzielen 2020

Aan alle medewerkers en gelovigen van de bisdommen in België

Goede vrienden

De kaart van ons land kleurt opnieuw donkerrood zowel in Brussel, Wallonië als Vlaanderen. De dagelijkse cijfers van besmettingen met het COVID-19-virus, van opnames in een ziekenhuis, van patiënten op Intensive Care en van overlijdens blijven stijgen. Dat is een bijzonder gevaarlijke situatie. Het baart grote zorgen voor onze samenleving in de komende maanden, met de winter voor de deur. De voorbije dagen hebben zowel het nationaal Overlegcomité, als de regeringen van Brussel, Wallonië en Vlaanderen bijkomende maatregelen uitgevaardigd; extra maatregelen zullen wellicht nog volgen. We kunnen de strijd tegen het coronavirus enkel samen winnen. Wij roepen alle christelijke gemeenschappen en christengelovigen op om loyaal mee te werken met de verantwoordelijke overheden en om de afgekondigde maatregelen nauwkeurig te onderhouden. Deze burgerzin hebben we nu meer dan nodig.

Niemand is bij voorbaat immuun voor het virus. In elke straat of buurt kunnen mensen besmet raken, ongeacht hun leeftijd of sociale achtergrond. Allen zijn we medeverantwoordelijk voor elkaar. Niemand is overbodig in de zorg voor wie nu te lijden hebben. Wat kunnen we doen? Aandacht hebben voor wie in onze buurt getroffen zijn door het virus, door de maatschappelijk gevolgen ervan of door de impact van de noodzakelijke maatregelen. Contact opnemen met bejaarden, alleenstaanden of mensen met een beperking die er alleen voor staan. Een aanbod doen voor burenhulp. Ieder kan daartoe persoonlijk het initiatief nemen. Parochies kunnen daarvoor samenwerken met verenigingen of netwerken van vrijwilligers. Een klein gebaar kan een groot verschil maken!

Steeds luider klinkt de roep om vrijwillige medewerkers in bepaalde diensten of sectoren die het bijzonder moeilijk hebben. Tijdelijk werklozen kunnen een tijdelijke job vinden in sterk getroffen sectoren. Dat geldt allereerst voor de medische sector. Artsen, verpleegkundigen en zorgkundigen (zowel in ziekenhuizen, wzc's als in de thuiszorg) staan onder steeds grotere druk. Sinds maart hebben ze amper kunnen recupereren. Hun aantal wordt te klein voor het toenemende aantal patiënten. Waar mogelijk kunnen vrijwilligers helpen om hun rangen tijdelijk te versterken. Hetzelfde geldt bijvoorbeeld voor scholen waar leerkrachten uitvallen of begeleiders voor het onthaal van kinderen. Of voor sociale diensten waar medewerkers uitvallen voor huishoudhulp bij gezinnen of personen in een moeilijke situatie. Wie een talent heeft, kan het nu best inzetten.

Vele ondernemingen worden door de noodzakelijke maatregelen diep getroffen, van grote bedrijven tot kleine zelfstandige zaken. Maatschappelijk kunnen ze hun rol niet vervullen en financieel lijden ze zware verliezen. De ondersteuningsmaatregelen van de overheid zijn welgekomen, maar kunnen het verlies niet goedmaken. Sommigen worden radeloos of wanhopig. Ze vrezen de deuren te moeten sluiten of zien een faillissement op zich afkomen. Wij vragen onze gemeenschappen en alle gelovigen om deze personen op de beste manier te ondersteunen, om solidair met hen te zijn en hun kansen voor de toekomst open te houden. De zorg voor het mentaal welzijn van wie door de crisis worden getroffen, is een collectieve verantwoordelijkheid.

Binnen enkele dagen is het Allerheiligen en Allerzielen. De tijd om onze geliefde doden te herdenken met een foto, een kaarsje, een bloem of een gebed. Sinds maart hebben we van de meeste overledenen slechts vluchtig afscheid kunnen nemen, met een beperkte liturgische viering en weinig aanwezigen. Een bezoek aan het kerkhof, bij het graf of de urne, kan dat tekort enigszins goed maken. Door de verscherpte maatregelen zullen met Allerheiligen geen kerkdiensten met een grote gemeenschap kunnen doorgaan. Bij voorbaat danken we parochies die tijdens de komende novemberdagen families in rouw een passend teken van verbondenheid bezorgen. Personen of families die hun overledenen willen gedenken en voor hen bidden, kunnen ze ondersteunen met een symbool, een ritueel of een gebedstekst. Dat kan ook gebeuren in openlucht of bij het kerkhof. De overledenen blijven geborgen in onze liefde en die van God.

In de komende dagen zullen regeringen en beleidsverantwoordelijken bijkomende of specifieke regels uitvaardigen voor deze of gene sector van het maatschappelijke leven. Deze regels kunnen en zullen niet steeds in elkaar passen, als ging het om een eenvoudige puzzel. De ongelijktijdige ontwikkeling van het virus in diverse regio's of sectoren, alsook de complexiteit van de medische strijd waarin we zitten, laten geen eenvoudige rechtlijnigheid toe. Over elke maatregel is vergelijking of discussie mogelijk. Toch willen wij alle christelijke gemeenschappen en christengelovigen oproepen om met verantwoordelijkheidszin deze vuistregel te hanteren: ga steeds voor het veiligste cijfer en voor de veiligste maatregel! Op korte termijn is dat de moeilijkste weg, op lange termijn de zekerste.

Ten slotte, als christenen geloven wij in de kracht van het gebed. Juist in tijd van nood richten wij ons gebed tot God, van wie alle leven en liefde komt. Wij bidden dat zijn zegenende hand ons mag behoeden voor onheil en gevaar. Wij bidden dat zijn nabijheid ons mag behoeden voor moedeloosheid of verdeeldheid. Wij vragen alle gelovigen om persoonlijk, in het gezin of in hun leefgroep te blijven bidden dat deze crisis spoedig mag keren. Aan alle parochies en christelijke gemeenschappen vragen we om gebedstijden en gebedsvormen te blijven aanbieden die berekend zijn op een veilig aantal gelovigen in de kerk. Dat vraagt ongetwijfeld enige creativiteit en soepelheid. De kerk moet er staan voor al wie haar nodig heeft.

De bisschoppen van België danken hun medewerkers voor alle inspanningen en initiatieven om mensen in deze moeilijke tijd nabij te zijn en te ondersteunen. Veel gewone pastorale activiteiten kunnen niet langer doorgaan, toch niet zoals we het gewoon waren. Dat kan pijn doen. Toch mag het ons niet verlammen. Integendeel, juist in deze onzekere tijden vraagt de Heer dat we blijven getuigen van solidariteit en vertrouwen. Het feest van Allerheiligen herinnert ons eraan dat wij geroepen zijn om 'allen heiligen' te worden. Om te leven uit Gods leven. Sinds de eerste tijden van de Kerk hebben christenen beproevingen en tegenslagen ervaren. Ze richtten hun ogen op Jezus. Ze ontdekten dat het kruis lijkt op het anker dat bij stormweer stabiliteit verleent aan een schip en onder de opvarenden de hoop versterkt op een veilige aankomst. Vaak verbeeldden zij het kruis onder de vorm van een anker, juist om te laten zien dat elke beproeving ook hoop en toekomst in zich draagt. Of zoals de Schrift het zegt: de hoop is *'het veilige en vaste anker voor onze ziel'* (Heb 6, 19). Onze hoop is gegrond in Christus, het anker van ons leven.

De bisschoppen van België
Allerheiligen en Allerzielen 2020